

УДК 340:004

ФУРАШЕВ В.М., кандидат технічних наук,
старший науковий співробітник, доцент

СУТНІСТЬ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ “ІНФОРМАЦІЯ”, “НОСІЙ ІНФОРМАЦІЇ”

Анотація. Дослідження сутності понять “інформація” та “носій інформації”.

Ключові слова: інформація, носій інформації.

Аннотация. Исследование сущности понятий “информация” и “носитель информации”.

Ключевые слова: информация, носитель информации.

Summary. Research of essence of concepts “information” and “information carrier”.

Keywords: information, information carrier.

Постановка проблеми. Поняття “інформація”, його сутність та, особливо, визначення є основним, ключовим в інформаційному праві.

Серед числених енциклопедичних, нормативно-правових визначень поняття “інформація” автору невідоме загальне тлумачення цього поняття. Більш того, частогусто лунають думки, що таке визначення неможливо надати, а також що поняття “інформація” необхідно розглядати на одному рівні з поняттями “матерія”, “енергія”.

Метою роботи є дослідження можливості надання загального визначення поняття “інформація” та, на основі цього, визначення поняття “носій інформації”.

Виклад основних положень. Загальновідоме що отримання інформації людиною здійснюється через п’ять основних органів чуття, які разом з нервовою системою, а точніше, з одним її компонентом – сприймальним (рецепторним) апаратом, зумовлюють сприйняття дій факторів як внутрішнього, так і зовнішнього середовища: зір, слух, нюх, смак та дотик.

Для отримання людиною інформації зовсім не обов’язково мати всі п’ять повноцінних вказаних органів чуття. Насправді, хіба людина з вадами зору, чи слуху, чи відчуття, не отримує інформацію? Зрозуміло, що отримує.

Але природа наділила подібними органами (сприймальним (рецепторним) апаратом) не лише людину, а тією чи іншою мірою всі живі істоти навколишнього світу, які також певною мірою сприймають інформацію та реагують на неї.

Це надає змогу висловити думку, що *інформація – це те, що сприймається хоча б одним з органів чуття живої істоти та викликає її відповідне реагування*. Для людини – це, як було вже вказано, зір, слух, нюх, смак та дотик. Для інших живих істот – те ж саме або інший сприймальний (рецепторний) апарат.

Таким чином, поняття “інформація” притаманне лише живим істотам..

На думку автора, головна сутність (мета) інформації полягає у забезпеченні існування та розвитку живих істот, підтримки всього їх життєвого циклу.

Але неможливо ігнорувати сучасний стан та тенденції розвитку науки і техніки в частині сприймання та використання інформації. Мова іде про штучні системи, які спроможні або потенційно будуть спроможні, саморозвиватися або самонавчатися – “штучний інтелект”.

На даний час є вже роботи, які сприймають людську мову та спроможні досить адекватно на неї реагувати. Але це ще тільки початок.

Тому, у майбутньому, можна буде сказати, що *інформація – це те, що сприймається хоча б одним з органів чуття живої істоти та викликає її відповідне реагування, а також штучною системою, яка спроможна саморозвиватися (самонавчатися).*

З поняттям “носій інформації” дещо інша справа.

Коли виходити з наданого визначення поняття “інформація”, то під поняттям “носій інформації” слід розуміти всі ті властивості об’єктів матеріального та нематеріального світу, незалежно від форми їх існування та утворення, що сприймаються або потенційно можуть сприйматися (напрямую або опосередковано – через пристрій або систему пристроїв) хоча б одним з відповідних органів чуття живої істоти та викликати визначену реакцію. З цього випливає, що носіями інформації є всі об’єкти як живого, так і неживого світу, незалежно від виду (твердий, газ або газоподібний, рідкий та ін.), форми (живий – неживий, матеріальний – нематеріальний та ін.), засобу (природний – штучний) їх існування та утворення (природного або штучного), бо всі вони є носіями інформації. Шафа, камінь, гора, вода, повітря, цегла, асфальт, книга, картина, радіо, телебачення та ін. є носіями інформації? Людина, її одяг, риба, змія та ін. є носіями інформації? Цілком природно, що є. Ми отримуємо найрізноманітнішу інформацію про форму, склад, колір, температуру, висоту та ін.

Таким чином, *носіями інформації є всі об’єкти матеріального та нематеріального світу, незалежно від форми та засобу їх утворення та існування.*

Продовжуючи дану думку, можна прийти до висновку, що *носій інформації - об’єкт/об’єкти матеріального та нематеріального світу, який/які має/мають властивості сприйматися/потенційно сприйматися хоча б одним з органів чуття живої істоти та викликати відповідне реагування, а також штучною системою, яка спроможна саморозвиватися (самонавчатися).*

Необхідно ще раз підкреслити, що вище досліджувалися питання *загального визначення* понять “інформація” та “носій інформації”. Подальша класифікація та відповідні визначення інформації, носіїв інформації об’єктивна та потрібна людині, суспільству, державі для зручності, професійної необхідності та встановлення відповідних правовідносин.

~~~~~ * * * ~~~~~